

OBSAH

<i>Traja mágovia</i>	3
<i>Svätí Konštantín a Metód</i>	4
<i>Životy svätých</i>	5
<i>Otázky a odpovede</i>	7
<i>Pravoslávna ikona</i>	8
<i>Rozhodnutie triedy</i>	11
<i>Pozvánka</i>	12
<i>Diabol - pokušiteľ</i>	13
<i>Detská stránka</i>	14
<i>Recepty</i>	20
<i>O chráme</i>	21
<i>O herézach</i>	22
<i>Čudotvorné ikony</i>	24
<i>Zo života skupín</i>	26

„Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili“.
Mt 25,40

Ing. Jozef Jurčišin – 10 €
Ing. Milan Kováč – 20 €

Spasi Vás Hospodi!

Obálka: Bohojavlenie Inovec

Bohojavlenie Inovec, Vsenočné bdenie Sv. Varvara

ISTINA

*Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
ročník XIV./2009*

*šéfredaktor: Lenka Kimáková
redaktori: Darina Oleárová, Alexander
Haluška, Michal Sivík, Zdenko Varga,
Patrik Palasiewicz, Zuzana Repková,
Marcela Hvižďáková, Zuzana Sadiklková,
Tatiana Mihaličová, Ján Husár, Juliána
Kuzanová
pokladníčka: Tatiana Mihaličová
technický redaktor: Marcela Hvižďáková
detská stránka: Andrea Gmotričová, Lubo-
mira Balaščáková
redaktori pre distribúciu: Luboš Omaska*

Vydáva:
*Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
tel.: 0948 509 980*

e-mail: istina@post.sk
IČO: 17075947

www.bpm.orthodox.sk

S blahoslovením Jeho Vysokopre-
osvietenosti Jána, arcibiskupa
prešovského a Slovenska.

Vychádza 12-krát do roka.
Ročný príspevok 5,40 €

*Vaše finančné príspevky
posielajte
na adresu redakcie:
Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS,
redakcia ISTINY
Bayerova 8, 080 01, Prešov;
prípadne na účet Istiny:
4008409298/7500.*

*Cirkevne schválené.
Redakcia si vyhradzuje právo upravovať
príspevky v súlade
s učením Cirkvi.
Nevyžiadané rukopisy nevraciam.*

*Vydávanie je povolené Ministerstvom
kultúry SR pod číslom EV 3633/09.
ISSN 1335-6739*

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

Po nejakom čase po narodení Isusa Christa sa Mu prišli pokloniť traja mágovia (volchvy csl.), čiže východný mudrci, ktorí sa zaoberali pozorovaním hviezd. Tí spozorovali, že na Východe sa objavila neobyčajná hviezda. Zistili, že toto znamenie zvestuje narodenie sa všetkými ľud-

Čudesná hviezda sa mágom zjavila znovu a išla pred nimi, aby im ukázala cestu. V Betleheme zastala nad príbytkom, kde sa narodil Spasiteľ Isus Christos. Mágovia vošli dnu. Poklonili sa Božskému dieťaťu a priniesli mu dary. Zlato ako kráľovi. „Livan“ (voňavý ladan, tymián) ako

mi očakávaného Spasiteľa sveta.

Pretože o Spasiteľovi predpovedali proroci z Judeje, práve do tejto zeme prišli mágovia, aby sa poklonili veľkému Kráľovi. Príduc do Jeruzalema dozvedeli sa od kráľa Herodesa a jeho mudrcov, že Spasiteľ sa má narodiť v Betleheme. Herodes prosil mágov, aby sa potom vrátili a oznámili mu, kde sa nachádza novonarodený Kráľ a Spasiteľ sveta. Herodes sa totiž bál o svoje kráľovstvo, preto chcel dieťa zabiť.

Bohu a „Smirnu“ (voňavý olej používaný počas pohrebu) ako človeku, ktorý mal trpieť za naše hriechy až na smrť.

Potom, ako sa poklonili, chceli sa traja mágovia vrátiť k Herodesovi, ako to boli sľúbili, no vo sne sa im zjavil anjel a prikázal im vrátiť sa do svojej krajiny druhou cestou.

Podľa knihy „Osnovy pravoslavnoj víry“

spracoval Alexander

To, že ľudia aj po vyše tisíc rokov ostali len vo svojich modlitbách a svojich dušiach pravoslávni, nám potvrdzujú slová Jonáša Záborského: „Lenže pravoslávie pod prvým úderom nekleslo, popisuje to aj život Vojtechov, ktorý opisuje Bruno, že pravoslávni len „pokristovali“, ale zo srdca sa neobrátili (k rímskemu katolicizmu, pozn. autora), ustúpili sile do času príhodnejšieho. To je tá umbrachtistinitatis a ta paganismo polluta religio...“ (Horkaj, 2004, s. 209).

Je potrebné povedať, že svätých bratov Cyrila a Metoda až v roku 1880, teda po tisíc rokoch, v čase, keď sa slovanskí národovci začali obracať na pravoslávnu Cirkev, keď sa už v Prahe začali za veľkej účasti slúžiť pravoslávne bohoslužby, uznal rímsky pápež za svätých. Zrazu sa zjavila potreba použiť svätých bratov Cyrila a Metoda a pápež ich bez žiadnych beatifikačných procesov vyhlásil v roku 1880 za svätých. Nuž, pápež Pius IX mal vtedy starosti, ako si presadiť svoju neomylnosť.

Pravoslávna Cirkev svätila svätého Cyrila a svätého Metoda už od začiatku po ich smrti a to najprv vo februári a apríli, neskôr v máji (spoločne). Takže po tisíc rokoch po pravoslávnych začínajú rímski katolíci uctievať svätého Cyrila a svätého Metoda ako malých svätých, „s officio ritus duplicis minoris (so službou obradu dvojnásobného menšieho)“ (Bucko, 1935, s. 35).

„Tento pápež ustanovil sviatkovanie svätého Cyrila a svätého Metoda na 5. júla, hoci tento deň nijako nesúvisí s ich životom. Stalo sa tak pravdepodobne za tým účelom, aby sa latinská cirkev javila ako ctiteľka svätých solúnskych bratov, taktiež však aby bol 6. júl, deň umučenie Majstra Jána Husa, zatlačený do pozadia“ (Gorazd, 1987, s. 13).

Literatúra:

ALEŠ, Pavel. 1985. Arcibiskup sv. Metodej / Zápas o slovanskou bohoslužbu a církevní samostatnost. Praha: Pravoslávna cirkev v Československu, 1985.

ARCHIMANDRITA CYRIL. 1992. Počátky křesťanství v Československu. Havířov, 1992.

ARCHIMANDRIT PRONIN, Vasilij. 2005. Istoria Pravoslavnoj cerkvi na zakarpatii. Mukačevo: Sviatonikolajevský Mukačevský monastier, Filokália, 2005.

BUCKO, Vojtech. 1935. Význam sv. Metoda pre Slovákov, našu republiku a pre Slovanov vôbec. Bratislava: Kníhtlačiareň Andreja úč. spol., 1935.

CUPER, Peter. 2002. Výber z diela. Bratislava: Dobročinný spolok sv. Jána Šanghajského a San-franciského, 2002.

GORAZD, kolektív duchovných olomoucko-brnenskej eparchie. 1987. Průvodce po katedrálním chrámu svätého Gorazda v Olomouci, Brno, 1987.

HORKAJ, Štefan. 2004. Z dejín pravoslávnej Cirkvi na Slovensku. In PTZ XXVII (12), Prešov, 2004, s. 208-218.

<http://zaborsky.blogspot.com/2007/06/c-madari-v-x-stoleti.html>

jerej Marián Derco

Svätá mučenica Tatiana

Svätá mučenica Tatiana sa narodila v starom Ríme vo významnej rodine. Jej otec bol konzulom a pretože zastával štátny úrad, bol tajným kresťanom. Svoju dcéru Tatanu vychoval v zbožnosti a Božej bázni a viedol ju k čítaniu a chápaniu Svätého písma.

Keď Tatiana dospela, rozhodla sa, že chce prežiť život v čistote a panenstve a úplne sa oddať službe Bohu. Zahorela veľkou láskou ku Christu. Dňom i nocou sa modlila a dodržiavala pôst. Kvôli dobrým skutky a viere sa stala diakonisou (starodávna služba žien v Cirkvi. Diakonisy pomáhali napr. pri krstoch žien, pri roznášaní prijímania a podobne).

Po zavraždení rímskeho cisára Antónia Heliohabala nastúpil na rímsky trón cisár Alexander Severius. Cisár si kresťanov ctil a veril aj v Isusa Christa, lebo jeho matka bola kresťankou, no napriek tomu slúžil i idolom a klaňal sa im. Pretože bol veľmi mladý (mal šestnásť rokov), vládli namiesto neho iní tým poverení. Hlavným z nich bol eparcha Ulpian, krutý a nemilo-

srdný vrah kresťanov. Panovníkovi poručníci riadili všetko v jeho mene. Tak sa stalo, že dali rozoslať rozkaz, aby nútili kresťanov klaňať sa pohan-ským bohom a prinášať im žertvy. Kto tak neurobí, bude mučený alebo popravený. Dokonca ustanovili ľudí, ktorí mali za úlohu dohliadať nad plnením tohto príkazu.

V tom čase priviedli aj pannu Tatanu do Apolónovho chrámu, aby ju prinútili pokloniť sa soche Apolóna. Tatiana sa však pomodlila pravému Bohu a prišlo veľké zemetrasenie.

Socha Apolóna sa rozbila, spadla časť chrámu a zabila mnohých pohanských kňazov a tých, ktorí sa tam klaňali. Diabol, ktorý prebýval v soche, s veľkým krikom utekal z tohto miesta. Mnohí videli, ako uteká jeho tieň.

Pohania odvliekli svätú pred súd a potom na mučenia. Počas mučení sa však kati veľmi unavili. Telo sv. Tatiany odolávalo mučeniam ako napríklad nákov v kováčovej dielni kladivu. Skôr trpeli mučitelia ako mučenica. Dokonca Boží anjeli stáli pri svätej a dávali rany tým, ktorí ju bili. Sila anjelov bola taká intenzívna, že mučitelia so zúfalstvom a bolesťou kričali na sudcu, aby prikázal zastaviť mučenia, lebo zahynú.

Svätá mučenica sa modlila, aby im Boh otvoril oči a aby spoznali pravdu. Po modlitbách sv. Tatiany uvideli mučitelia anjelov, ktorí stáli pri Tatiane a bili ich. Kričali: „Odpusť nám, služobníčka pravého Boha! Odpusť, lebo sme ťa nemučili zo svojej vôle!“ Bolo ich osem a všetci uverili v Christa a prijali svätú Tajinu krstu vo vlastnej krvi. Boli mučení a sťatí za vieru v pravého Boha Christa.

Na druhý deň mučenia pokračovali. Dorážanú nevestu Christovu odvedli do väzenia. Tam ju v noci Boží anjeli vyliečili zo všetkých rán. Ráno všetci uzreli Tatianu krásnu a zdravú bez jednej ranky na tele. Pekne ju prosili, aby priniesla žertvu Diane. Mučenica akoby pristala na ich rady a šli k chrámu tejto bohyně. Démon žijúci v chráme už zďaleka kričal od strachu. Keď sa priblížili k chrámu,

svätá sa prežehnala a začala sa modliť k pravému Bohu. Zahrmel hrom a silný blesk zostúpil rovno na chrám. Oheň zničil chrám i všetko, čo bolo v ňom. Zo zlosti ju začali biť a hodili ju do väzenia. Sudca na ďalší deň rozhodol, aby ju hodili do arény. Zúrivý a hladný lev však približiac sa k mučeníci Tatiane skrotol ako mačiatko. Olizoval jej nohy, no vzápätí, keď ho vháňali späť do klietky, vrhol sa na jedného z mužov a zabil ho. Tatianu hodili do ohňa, ale ten sa jej ani len nedotkol. Všetci pohania však pripisovali tieto zázraky nie moci Christovej, ale kúzlam a čarovaniu.

Mysliac si, že Tatiana ma kúzelnú silu vo vlasoch, ostrihali ju a zatvorili ju do Zeusovho chrámu.

Po troch dňoch chrám otvorili a našli všetkých bôžikov rozbitých a sv. mučenicu v radosti v Christu, lebo Boh im cez ňu ukazoval nerozumnosť ich činov. Usvedčení z vlastnej hlúposti a rozzúrení dali svätú mučenicu Tatianu sťat'. Spolu so sv. Tatianou bol umučený aj jej otec. Obaja sa stali dôstojnými prijať mučenícke vence od Christa Boha, ktorému patrí sláva na veky. Amiň.

Svjatája múčenice Tatiáno molí Bóha o nás!

Podľa knihy: „Žitija svjatyh Dimitrija Rostovskogo“

spracoval Alexander

Otázky a odpovede

Otázka: „Existujú náhody (stretnutia, okolnosti, udalosti)? Alebo všetko tajomne riadi Hospodin Boh?“

Odpoveď: „Nič nie je náhoda. Náhoda nie je ani to, že vznikol svet, ani to, že my sme v ňom, ani dobro, ani zlo, ktoré sa na svete deje. Za všetko niekto môže, všetko má svoju príčinu. Prepodobný starec Parfenij Kijevopečerský hovorí: „Božej starostlivosti o nás niet hraníc. Boh nás neviditeľne vedie. Nič sa nedeje bez Božej vôle. Na všetko je určený deň a čas“. Keď sa deje dobro, je to Božie dielo, pretože podľa Svätého Pisma nič nemáme také, čo by sme neboli od Boha dostali, preto sa nemáme ani čím chváliť (1Kor 4, 7). Keď sa deje zlo, Boh nie je jeho príčinou, ale dovolil Ho, preto ani ono nie je bez vôle Boha, ktorý nechce ľuďom upierať slobodu ani v konaní zla. Keď niekto robí zlo, netreba zúfať, pretože nám nemusí ublížiť. Ak budeme znášať zlo a utrpenie s Bohom a dobrým rozpoložením, bude nám dokonca pomáhať, aj keby nám navonok ublížilo. Svätý apoštol Jakub hovorí, že sa máme dokonca nadovšetko radowať, keď na nás prichádzajú rôzne vonkajšie pokušenia a skúšky, pretože, ak ich prekonávame s Bohom, sú nám na úžitok, očistenie a spásu. Mnohí svätí hovoria, že bez prekonávania ťažkých skúšok a pokušení, by sme sa niektorých hriechov nikdy nevládali vzdať a zbaviť sa ich. Bez

skúšok a znášania utrpení by sme preto ani nedosiahli spásu. Starec Bonifatij Kijevopečerský dokonca hovorí, že „počet svätých sa zväčšuje podľa počtu hriešnikov“. Inými slovami, čím viac hriešnici utláčajú ľudí s dobrým rozpoložením, tým viac sa títo stávajú dobrými a čistými. Ten istý starec pripomína, že utrpenie sa nevyhýba nikomu: „Vysoké postavenie má svoju námahu aj nedostatky, aj jednoduché povolanie má svoje zvláštne žiale a nepriazne, svet má svoje rozmory, aj samota svoju horkosť a nudu, manželský stav svoje straty a starosti, priateľstvo svoje nepríjemnosti a zradu, aj zbožnosť svoje trápenie. Podľa poriadku, ktorý je nevyhnutný pre Adamove deti, každý nachádza na svojej ceste buriňu aj trnie.“ Nič teda nie je náhoda a pre nás je najdôležitejšie iba jedno - žiť tak, aby pre nás všetko bolo príležitosťou a pomocou pre spasenie. Všetko záleží iba od toho, ako sa k jednotlivým udalostiam postavíme. Dobrému všetko poslúži len na dobro.“

Jerej Štefan Pružinský, ml.

Pravoslávna Cirkev svoje učenie ochraňuje v čistote aj prostredníctvom svätých ikon. Sú neodmysliteľnou súčasťou cirkevnej Tradície a každý pravoslávny veriaci má k nim zbožnú úctu. Hoci ikona patrí Cirkvi od počiatku, predsa sa však v cirkevnej histórii našli jej odporcovia a svoje miesto v Cirkvi si ikona musela obhájiť. V tomto ročníku nášho mládežníckeho časopisu Istina sa spoločne pozrieme na pôvod ikony, jej históriu, teológiu a miesto v bohoslužbách našej Cirkvi. Oboznámime sa s tým, akú úlohu má ikona a ako správne chápať úctu k svätým ikonám. Taktiež si objasníme niektoré ikony, najmä cirkevných sviatkov.

Slovo ikona je gréckeho pôvodu. Toto grécke slovo označuje obraz, portrét. V čase formovania kresťanského umenia v Byzancii sa týmto slovom označovalo každé vyobrazenie Spasiteľa, Božej Matky, svätca, anjela alebo udalosti z biblickej či cirkevnej histórie. Nezáležalo na tom, o aký typ zobrazenia išlo, či to bola socha¹, monumentálna maľba, dosková ikona či iné vyobrazenie. Nezáležalo ani na tom, akou technikou bolo vyobrazenie zhotovené. V súčasnosti sa slovom ikona prevažne označuje ikona písaná farba-

¹Pravoslávna Cirkev nikdy nezakazovala vyobrazenie prostredníctvom sôch. Sochy však nevošli do jej Tradície tak, ako sväté ikony. Ak sa použijú, vždy je to mimo chrámu - v areáli monastiera, na námestiach, pred bránami miest, monastierov či chrámov. Svojou trojrozmernosťou dávajú podnet pozorovateľovi všimnúť si najmä fyzickú krásu, cieľom ikony je človeka upriamiť na duchovnú krásu zobrazenej osoby a priviesť k spoločenstvu s Bohom.

mi, vyrezávaná, mozaiková, vyšívaná a pod. V Cirkvi robíme rozdiel medzi rozpisom na stene a ikonou písanou na doske v tom zmysle, že nástenný rozpis, t. j. freska alebo mozaika, nie je samostatným predmetom, no predstavuje jeden celok so stenou, vchádza do architektúry celého chrámu, no ikona písaná na doske je samostatným predmetom. Ich zmysel a význam je však jeden a ten istý.

Pravoslávna ikona má niekoľko funkcií - úloh. V prvom rade má bohoslužobnú úlohu, potom modlitebnú, dogmatickú (vieroučnú), misijnú, historickú aj estetickú. Všetky jej funkcie sú v Cirkvi nezastupiteľné.

Prvoradý význam ikony je v jej bohoslužobnom použití. Kvôli tejto jej úlohe neexistuje pravoslávny chrám, v ktorom by ikony chýbali. Samozrejme, hoci by ich v chráme bolo iba niekoľko, vždy by sme v ňom našli ikonu Spasiteľa Isusa Christa, Presvätej Bohorodičky, chrámového svätého (sviatku) a ďalšie ikony obzvlášť obľúbených svätých v danom prostredí - napr. svätého Jána Krstiteľa, svätého Nikolaja a ikony miestnych svätých. Ikony sú tak súčasťou každej pravoslávnej bohoslužby. Pri každej bohoslužbe ich kňaz alebo diakon kadia, skláňajú sa pred nimi, vynášajú ich na „kresťné chody“ (sprievody konané okolo chrámov, monastierov a pod. s rozličnými bohoslužobnými predmetmi - Evanjelium, ikony, ostatky svätých, sviece, zástavy atď.), slúžia pred nimi akafisty a iné

bohoslužby, ktoré boli zostavené v česť svätých ikon.

Ďalšou úlohou ikony v Cirkvi, ktorá veľmi úzko súvisí s predchádzajúcou, je úloha modlitebná. Každý pravoslávny kresťan, od biskupa po laika, prináša svoje modlitby pred ikonami. Preto okrem chrámov ich veriaci majú aj v domácnostiach, vo svojich modlitebníkoch, jednoducho všade tam, kde chcú

k Bohu priniesť svoju modlitbu. Pri modlitbách pred svätými ikonami veriaci stoja, kľacia, skláňajú sa (robia poklony), bozkávajú ich, pália sviečky či zapalujú tymian (ladan) v domácich kadidelničkách. To všetko vyjadruje našu úctu k nim - k osobe, ktorá je na ikone vyobrazená. Pri pohľade na ikonu veriaceho čosi ťahá k rozhovoru, k modlitbe, k spoločenstvu s Bohom, upína svoj zrak na tvár na ikone, v pohľade svätca vidí nekonečnú lásku, pokoj i radosť, túži po pokore, pokání, prosí o pomoc a milosrdenstvo. Modlitba pred ikonou má svoje čaro, svoju osobitú duchovnú atmosféru, pocity modliaceho sa človeka sú intenzívnejšie ako obyčajne, prežíva všetko omnoho mocnejšie, nerozmýšľa nad márnosťami pozemského sveta. Ikona a modlitba - nerozdeliteľný celok v Christovej Cirkvi.

Veľmi dôležitou úlohou pravoslávnej ikony je jej dogmatická, t. j. vieroučná úloha. Prostredníctvom farieb, línií či gest dokáže ikonopisec zapísať na ikonu cirkevné učenie - dogmy a preto hovoríme, že ikony sa nemaľujú, ale píšú. Môžeme si z nich prečítať - spoznať našu vieru, naše pravoslávne učenie (napríklad o bohočlovečenstve Isusa Christa, o Presvätej Bohorodič-

ke, anjeloch a pod. - o tom budeme podrobnejšie hovoriť v ďalších častiach). Keďže ikony sa odpisujú jedna od druhej (od staršieho originálu), takto sa v nich nepoškodene chráni učenie Cirkvi. K vieroučnej správnosti pravoslávnych ikon prispievajú aj prísne pravidlá (kánony), ktoré však neobmedzujú individualnosť každého ikonopiscu. Usmerňujú ho

v tom, aby obsah, teda to, čo bude písať na ikonu, bolo správne, no to, ako bude písať (technika, forma, štýl a pod.), si ikonopisec zvolí sám. Žiadny ikonopisec nesmie zabudnúť, že ikona sa píše v Cirkvi a pre Cirkev, že to nie je iba jeho individuálne dielo. Preto každého ikonopiscu musia zdobiť cnosti ako pokora, trpezlivosť, láska k modlitbe, pôstu, samozrejme k Eucharistii a ďalšie. Teda zárukou vieroučnej správnosti pravoslávnej ikony je Tradícia Cirkvi (staré originály, kánony, bohoslužobné texty, diela svätých otcov) a osoba iko-

nopisca - človeka v Cirkvi (cirkevného, duchovného, cnostného).

Pravoslávna ikona má v Cirkvi aj misijnú úlohu. Nebolo tomu tak len v minulosti, je tomu tak aj dnes. Pravoslávni misionári berú so sebou sväté ikony medzi národy, aby im cez harmóniu farieb a línií vysvetlili aký nádherný je Boh, aký harmonický je život v Jeho Cirkvi, ako krása a pocit krásna môže každého človeka osloviť a upútať, priviesť ho k rozjímaniu, k premýšľaniu nad sebou, nad Bohom a ním stvoreným svetom. Nejedného človeka osloví rozpis chrámu ikonami. Cíti z nich Božie kráľovstvo na zemi, pociťuje lásku, pokoj, radosť a spravodlivosť. Z histórie Cirkvi sú známe misijné prípady, keď práve ikona bola rozhodujúcim faktorom obrátenia národa na kresťanskú vieru, že pomohla misii viac než slovami vyslovené dogmy. Ikona dokáže osloviť viac zmyslov človeka než hovorené slovo. Má teda viac možností ako osloviť svedomie neveriaceho človeka.

Historická úloha pravoslávnej ikony spočíva v zachytení historických udalostí starozákonnej a novozákonnej doby a odovzdaní informácie o tejto udalosti ďalším generáciám. Význam tejto úlohy ikony vzrástol najmä od doby byzantského cisára Justiniána (6. st.), v tom čase sa začínajú písať ikony najdôležitejších cirkevných udalostí - sviatkov, všeobecných a miestnych snemov, životov svätých atď. Samotná ikona v Cirkvi má svoju históriu, môžeme povedať, že sa istým spôsobom vyvíjala (od symbolov k presným

vyobrazeniam), sama ovplyvňovala cirkevnú históriu (doba boja proti a za uctievanie svätých ikon) a tvorí historický odkaz Christovej Cirkvi pre dnešných ikonopiscov a všetkých pravoslávnych kresťanov (archeologické nálezy ikon, fresiek a mozaík, tiež ikonostasy, chrámová architektúra a iluminované /ozdobené ikonami/ kódexy aj knihy).

Pravoslávna ikona má aj estetickú úlohu. Z harmónie ikony má veriaci pociťovať harmóniu medzi Bohom a svätými, medzi Nebom a zemou, medzi celým Božím stvorením. Táto úloha ikony je určená najmä pre človeka neskúseného vo viere, prípadne neveriaceho, aby sa obrátil, aby posilnil svoju vieru, aby od estetického vnímania ikony prešiel k modlitebnému a vieroučnému vnímaniu ikony. Estetické vnímanie ikony prezrádza našu telesnosť, modlitebné vnímanie ikony nás odpútava od telesného a privádza k duchovnému, pozdvihuje nás od zeme k Nebu, k nášmu Bohu. Ikona je modlitbou vo farbách.

Použitá literatúra:

УСПЕНСКИЙ, Л. А.: Богословие иконы Православной Церкви. Москва 1997.

ЕВДОКИМОВ, П.: Искусство иконы. Богословие красоты. Клин 2005.

АЛЕКСЕЕВ, С.: Иконописцы Святой Руси. Санкт-Петербург 2008.

АЛЕКСЕЕВ, С.: Энциклопедия православной иконы. Санкт-Петербург 2007.

pripravil Ján Husár

Rozhodnutie triedy

„Ak mi to nedovolíš, nebudem môcť ísť do školy! Bola by to hanba... Je to veľmi dôležité, mama!“ Elena sa pustila do plaču. To bola jej najúčinnejšia zbraň.

„No tak dobre, urob ako chceš...“ zašomrala matka a hodila lyžičku do drezu. „Budeš vyzerat' ako strašidlo. Tvoja vec.“

V ďalších dvadsiatich troch rodinách sa odohrala viac-menej podobná scéna. Bolo to v rodinách žiakov druhej B triedy strednej školy Karola Alberta Savojského. V ten deň sa dohodli na niečom dôležitom. V druhej B triede však bolo dvadsaťpäť žiakov. A naozaj, len v dvadsiatej piatej rodine sa vyvíjali veci trochu inak. Betka sa zmenila na uzlík nervov a jej mama a ocko sa snažili povzbudiť ju. Dievčinka utekala už po pätnásty raz poobzerat' sa do zrkadla.

„Budú sa mi smiat', viem to. Moja ma neznáša a Paľo mi hovorí „špáradlo“... Už sa nevedia dočkať.“ Po líčkach sa jej začali kotúľať veľké slzy. Pokúšala sa nasadiť si na hlávku šiltovku, ktorá jej bola trochu veľká.

Ocko sa na ňu zahľadel s pokojným výrazom: „Netráp sa, Betka. Čoskoro ti dorastú. Tvoja liečba prebieha veľmi dobre a o pár mesiacov budeš v poriadku.“ „Ja viem, ale pozri!“ Betka nešťastne ukázala na svoju lesklú a ružovú hlavu v zrkadle. Pri liečbe leukémie, ktorá ju postihla pred dvoma mesiacmi, jej vypadali všetky vlasy.

Mama ju objala: „Vydrž, Betka. Uvidíš, že ich to rýchlo prejde...“

Betka smrkla, nasadila si šiltovku, vzala ruksak a pobrala sa do školy.

Pred dverami druhej B sa jej srdiečko silno rozbúchalo. Zavrela oči a vstúpila dnu.

Keď znovu otvorila oči a chcela ísť k svojej lavici, naskytl sa jej čudný pohľad. Všetci, ale naozaj všetci jej spolužiaci mali na hlave čiapky! Obrátili tváre k nej, s úsmevom si čiapky zložili a zvolali: „Vitaj znovu medzi nami, Betka!“

Všetci boli ostrihaní dohola, aj Maja, ktorá bola taká pyšná na svoje kučery, aj Paľo, aj Elena a Janko a Petra... Všetci. Vstali a ponáhľali sa objat' Betku, ktorá nevedela, či plakať alebo sa smiať, a iba zašepkala: „Ďakujem...“

Spoza katedry sa usmieval aj profesor Donati, ktorý si vlasy nedal ostrihať, lebo mal plešinu a jeho hlava vyzerala ako biliardová guľa.

Tí, ktorí pomáhajú iným znášať utrpenie, milujú Božím srdcom.

BRUNO FERRERO: Ale ved' máme krídla

Zuzana Repková

Pozvánka

Všetkých Vás **čo** najsrdečnejšie pozývame na **5. ročník súťaže v prednese duchovnej poézie, prózy a spevu**, ktorá sa uskutoční dňa **20. marca 2010** v Medzilaborciach v priestoroch Detského domova svätého Nikolaja.

Program:

- 9:00 Moleben v chráme sv. Nikolaja v Detskom domove
- 9:45 Prezentácia účastníkov
- 10:30 Prednes príspevkov
- 13:00 Obed
- 14:00 Vyhodnotenie súťaže
- 15:00 Ukončenie

Uzávierka prihlášok trvá do 19. marca 2010. Prihlásiť sa môžete len telefonicky. Prihlásiť sa priamo na mieste nebude možné. Príspevky môžu byť v slovenskom, ukrajinskom, ruskom, rusínskom, českom alebo srbskom jazyku v dĺžke od 2 do 5 minút. Príspevky sa prednášajú spamäti v nasledujúcich kategóriách:

- A.) kategória do 6 rokov
- B.) kategória 6 - 10 rokov
- C.) kategória 11 - 15 rokov
- D.) kategória 16 - 19 rokov
- E.) kategória nad 19 rokov
- F.) kategória – vlastná tvorba
- G.) kategória – spev

Zmena programu vyhradená.

Prihlásiť sa do súťaže môžete na tel. číslach:

0902 147 427, 0917 066 707

Alexander Haluška
prezident BPM na Slovensku
SYNDESMOS

Raz v noci prišiel diabol do kémie prepodobného Makaria Alexandrijského a povedal mu: „Vstaň, abba Makarij, pôjdeme do chrámu na bohosluženie.“ Makarij, naplnený blahodaťou Božou, spoznal v tom pokušenie

od diabla a odvetil mu: „Ó, klamár a nenávisťník! Aká môže byť tvoja účasť na bohoslužbe a čo môžeš mať ty spoločné s chrámom svätých?“ Diabol odpovedal: „Ty snáď nevieš, Makarij, že bez nás nebýva ani jedno chrámové bohosluženie a ani jedno mníšske zhromaždenie? Podí sa, a uvidíš našu prácu.“ Starec Makarij mu odvetil: „Zakazujem ťa Hospodom, diabol nečistý!“ A

vrátiac sa k modlitbe, prosil Hospodina, aby mu odkryl, či je pravda to, čo hovoril a čím sa chválil diabol. Keď prišiel čas polnočného bohosluženia, šiel do chrámu. Vojdúc do chrámu uvidel množstvo démonov v podobe malých chlapcov, ako chodili po celom chráme a lietali všade naokolo. V tom čase bola v monastieri taká obyčaj, že jeden mních čítal žalmy a ostatní sedeli a počúvali. Makarij videl, ako nad každým z týchto mníchov sedel nejaký démon a posmieval sa mu. Jednému

sa prstami dotýkali očí a hneď začal driemať; pred iným chodili v podobe ženy a pred ďalším zasa v nejakej inej podobe. Každý z démonov predstavoval to, nad čím práve rozmýšľali mnísi. No od niektorých, ktorých sa snaži-

li pokúšať, boli zrazu vyhánania a odstrašovaní a viac sa k nim nemohli priblížiť. Niektorým z chorých bratov, ktorí nevnímali modlitbu, naopak, sedeli na pleciach alebo krku a posmievali sa im. Prepodobný Makarij vidiac to, povzdychol si a z hĺbky srdca povedal: „Vzhliadni, Hospodi, a nemlč, vstaň z mŕtvych, Bože, aby boli rozprášení Tvoji nepriatelia a utiekli pred Tvojej tváre, pretože naša duša je plná neúcty.“ Po skončení

bohoslužieb si prepodobný Makarij pozýval bratov po jednom a každého z nich sa pýtal, o čom rozmýšľal počas modlitieb a každý z bratov mu následne odkryl svoje myšlienky. Ukázalo sa, že všetci mysleli presne na to, nad čím sa pri každom z nich posmieval diabol. A na čo myslíme počas bohoslužieb my?

*Preložené z „Duchovnyje posevy“
pripravil bohoslovec Michal*

Zázračný deň

Kedysi dávno žili dvaja bratia, ktorí mali kopu detí. Bratia boli spravodliví a pracovití a viedli k práci aj svoje deti. Bola to šťastná rodina.

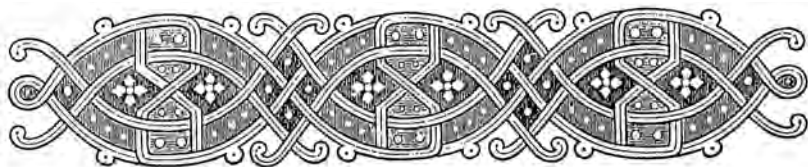
Raz si jeden z bratov dal zavolať všetky deti a povedal im: „Brat môj, váš otec vie o takom dni v roku, keby môže človek veľmi veľmi zbohatnúť a potom celý život už nebude musieť nikdy v živote nič robiť? Ja som tiež vedel, ktorý to je deň, ale zabudol som. Choďte radšej za vašim otcom, on vám určite povie, ktorý deň to je. Deti s radosťou prišli k otcovi a povedali mu: „Otec počuli sme, že je jeden deň v roku, keby človek veľmi zbohatne a potom už nebude musieť nič v živote robiť. Otec hneď pochopil, o čo deťom ide, a tak im povedal: „Áno je taký deň v roku, no sám som zabudol, ktorý to je. Choďte a pracujte usilovne počas roka a samé zistíte, ktorý to je deň.“ Deti ťažko pracovali celý rok, no neprišli na to, ktorý to je ten zázračný deň. Po roku prišli za otcom a hovoria mu: „Otec, ťažko sme

pracovali celý rok, ale nezistili sme, ktorý to je deň.“ Vtedy im múdry otec povedal: „Viete, čo teraz urobte? Skúste rozdeliť rok na štyri časti: jar, leto, jeseň, zimu. A tak možno skôr pridete na to, ktorý to je ten deň v roku.“ A tak deti opäť odišli od otca, usilovne pracovali v každej časti roka, no ani tak sa im nepodarilo nájsť ten zázračný deň. Po roku prišli za otcom a so smutným výrazom v tvári mu oznámili, že ani tento rok sa im nepodarilo nájsť ten deň. Otec im povedal toto: „No tak vám poradím ešte jeden spôsob ako by ste mohli prísť na to, ktorý to je deň. Skúste si rok podeliť na dvanásť mesiacov, v každom, ako aj doteraz, usilovne pracujte a už určite pridete na ten deň.“ A tak deti opäť odišli, každý mesiac v roku usilovne pracovali a po roku opäť prišli za otcom, no už s hnevom mu povedali: „Poslúchli sme ťa, ťažko sme pracovali a ani toho roku sme neprišli na to, ktorý je zázračný deň. Už nebudeme viac pracovať!“ Vtedy im múdry otec odpovedal: „Áno, milé deti, ťažkou a poctivou prácou ste strávili tri roky, nadobudli ste majetok aj bohatstvo, o ktorom ste snívali, preto teraz už môžete žiť spokojne bez práce do konca života. No keby ste ešte niekoľko rokov tak ťažko pracovali, nielen vám by sa žilo ľahko, ale ešte aj vašim deťom, ba dokonca ani vaše vnúčatá by nemuseli do konca života pracovať.“ Deti pochopili, že každý deň v roku je zázračný deň, keď ho človek prežije s Bohom a v poctivej práci. To je to bohatstvo, ktoré by mal chcieť získať každý z nás.

Dobrý gazda a traja žobráci

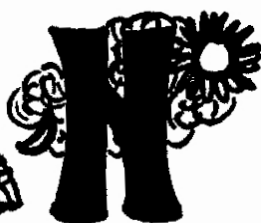
Jeden veľmi bohatý gazda chystal veľkú hostinu. Jeho sluhovia už chodili po celom dvore, slávnostne prestierali stoly, varili guláš, opekali slaninu a klobásy, miešali nápoje, krájali chlieb a nosili z pivnice veľké džbány s vínom. Traja starí vychudnutí žobráci začítli príjemnú vôňu a zišli sa pri bráne pred hospodárovým domom. Hneď, ako ho zbadali, začali úpenlivo prosiť, aby im dal nejaké jedlo. On však rázne vyhlásil, že nakŕmi toho, kto správne odpovie na jeho otázku. Opýtal sa: „Kto z vás je najhladnejší?“ Dvaja žobráci sa okamžite začali navzájom prekrikovať: „Ja, ja!“ „Nie, to ja som najhladnejší!“ „Nie, ja, daj mne!“ Len tretí ticho vyriekol: „Neviem.“ Gazda sa najprv opýtal prvého z nich: „Priznaj sa čestne, kedy a čo si naposledy jedol?“ „Včera večer mi jedna milá kuchárka ponúkla misu uvarenej fazule,“ zareagoval na to opýtaný. „A teraz sa pýtam teba, kedy a čo si naposledy jedol?“ otočil

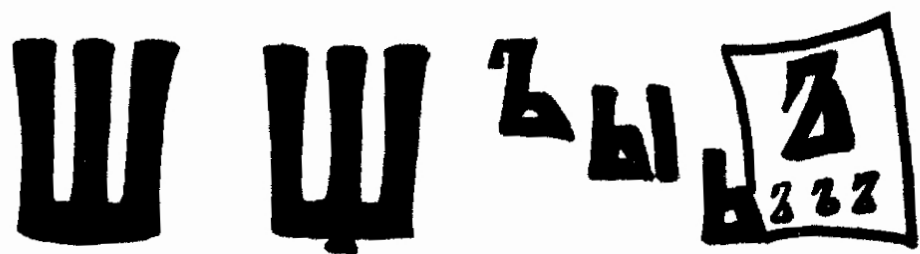
sa boháč k druhému: „Istý mladý rybár mi včera ráno podal hlavu z údeného kapra,“ odvetil žobrák. „A čo ty?“ položil otázku tretiemu. Jeho odpoveď znela takto: „Ja som predvčerom na obed zjedol kúsok suchého chleba a zapil ho vodou z prameňa. Odvtedy som nemal v ústach ani omrvinku.“ Hospodár sa ho opýtal: „Prečo si teda nehovoril, že práve ty si najhladnejší?“ „Týchto dvoch nepoznám, stretol som ich prvýkrát v živote. Takže nemôžem vedieť, kto čo kedy jedol. Preto som odpovedal: „Neviem,“ namiesto vykrikovania: „Ja,“ vysvetlil mu žobrák chriplavým hlasom. „Múdro si odpovedal,“ vyhlásil boháč, „vstúp do môjho dvora,“ a rozkázal sluhom, aby ho nakŕmili tým najvyberanejším jedlom. Pretože sa ostatní dvaja nesnažili pretvarovať, že už veľmi dlho nejedli, gazda im obidvom dal po veľkom krajci chleba a kúsok čerstvo upečenej slaniny.

Milé detičky a všetci čitatelia našej Istiny!

Pripravili sme pre Vás novú rubriku, ktorá bude venovaná cirkevnej slovančine. V nej sa oboznámite bližšie s cirkevnou slovančinou, ktorú nám priniesli svätí bratia Cyril a Metod, s jej písmenami a textami. V tomto čísle tu máme celú abecedu (azbuku) a v ďalších číslach Istiny sa postupne každý mesiac budete zoznamovať s novým písmenkom. Dúfame, že sa Vám to bude páčiť a spoločne sa naučíme čítať a písať tento krásny bohoslužobný jazyk.

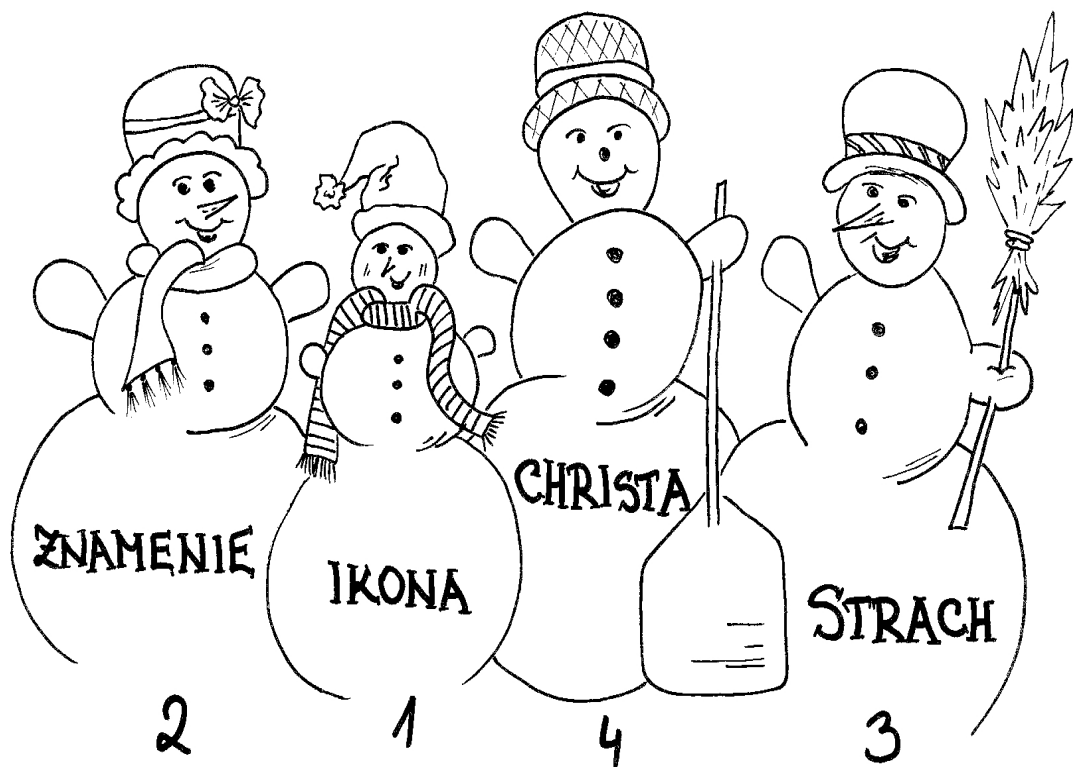

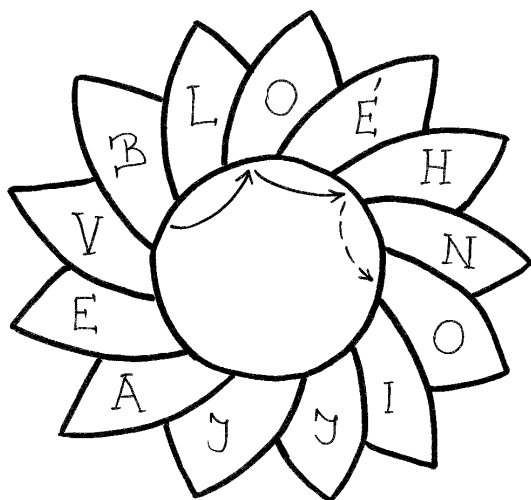
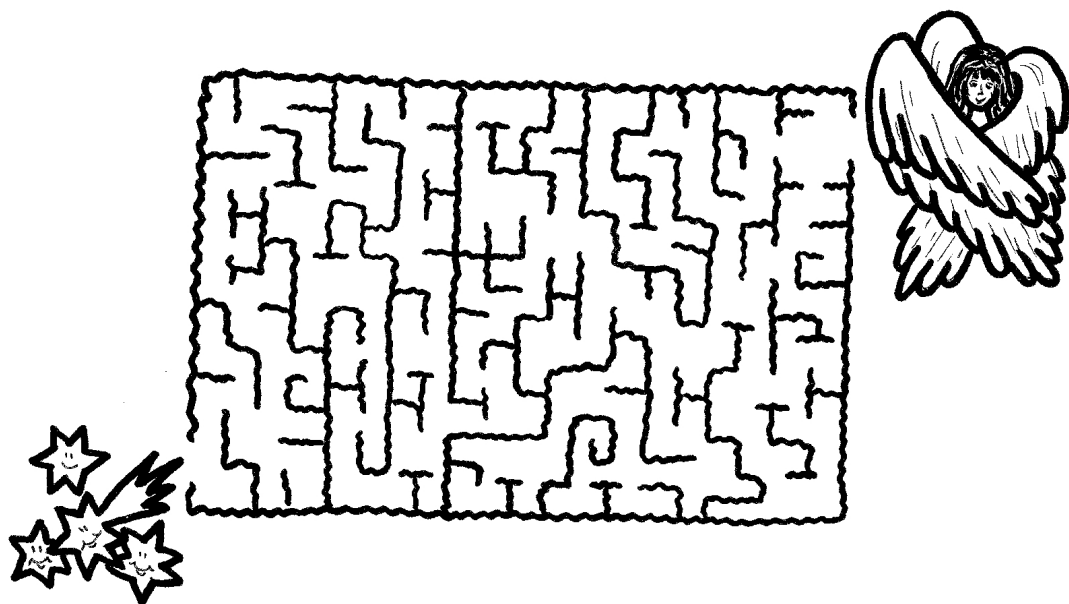
Christos raždajetsja!

Milí naši mládežníci, všetci verní Istinkáči. Víťame Vás všetkých v novom rôčku a prajeme celý tento rok 2010 bohatý na Božiu blahodať, milosť, lásku i šťastie...a vôbec všetko čo k tomu patrí. Aj tentokrát tu pre Vás máme úlohy, ktoré už netrpezlivo čakajú na vyriešenie.

Svätý Ján Kronštadský hovorí pekné slová o kríži, že je to (1) ukrižovaného Chrtista, Božieho Syna, preto aj jeho (2) , dokonca i jeho tieň spôsobuje démonom (3) , pretože je znamením (4) , lebo je ochranou Ukrižovaného. Doplníte slovíčka podľa čísiel a snehuliačikov si vyfarbite.

Prvou a veríme, že jednoduchou úlohou je nájsť pre hviezdičky správnu cestu. Farebne si vyfarbite cestu v tomto labyrinte tak, aby sa spadnuté hviezdičky dostali späť na nebo k anjeličkovi.

Tento mesiac - presnejšie 6. (19.) januára sa oslavuje jeden sviatok a práve v lupeňoch tejto kvetinky je ukryté jeho pomenovanie. Stačí len postupovať podľa šípky a postupne popreskakovať písmenka – každé druhé – až sa dostanete k poslednému a tak vyriešite úlohu.

Úlohy pripravila **Andrea Gmotričová**

Tofu placky pre vegetariánov

5 zemiakov
1 balenie tofu
5 strúčikov cesnaku
1 PL majoránky
Rasca
Bazalka
4 PL špaldovej múky
3 PL hladkej sójovej múky
2 ČL čierneho korenia
2 ČL soli

Zemiaky postrúhame, zmiešame s pretlačeným cesnakom a vidličkou roztláčeným tofu. Osolíme, okoreníme,

me, ochutíme rascou a trochu bazalky, pridáme majoránku a múku (namiesto

sójovej a špaldovej múky môžeme použiť pšeničnú hladkú). Všetko dobre premiešame a pečieme na oleji. Podávame so zeleninovou prílohou.¹

Pita

½ kg polohrubej múky
2 PL oleja
Pohár vody
½ kg vlašských orechov
100 g kryštálového cukru
1 ČL škoric
100 g hrozienok
Citrónová kôra
Štipka soli

Sirup:

250 g kryštálového cukru
4 PL vody
Vanilínový cukor

Múku preosejeme na dosku, pridáme olej, soľ a vodu podľa potreby a vypracujeme mäkkšie hladké cesto. Rozdelíme ho na 2 časti, potrieme olejom a prikryté necháme 20 minút odležať. Cesto vyťahujeme ako najtenšie sa nám to podarí, hrubé okraje orežeme (spracujeme a znova vyťahujeme ďalší plát) a narežeme pláty veľkosti plechu. Necháme obschnúť. Pláty pomastíme olejom a kladíme na plech striedavo tri pláty cesta, ktoré posypeme zmesou (orechy, hrozienka, škoric, cukor, citrónová kôra). Opakujeme kým nám vystačí cesto. Poslednú vrstvu cesta neposypame iba potrieme olejom. Pečieme pri miernej teplote. Ešte horúce pokrájame na ľubovoľné kúsky a polievame sirupom.

Pitu môžeme plniť rôznymi plnkami napríklad višňovou:

1 kg vykôstkovaných višní
4 PL strúhanky
250 g kryštálového cukru
Vanilínový cukor

Pri použití višňovej plnky už nepolievame upečenú pitu sirupom, iba posypeme vanilínovým cukrom.

pripravila Markella

¹<http://receptar.wanda.atlas.sk/studena-kuchyna/555467/tofu-placky-pre-vegetarianov>

Ghrám, posvätením vytrhnutý zo
svetského užívania, je príbytkom
Božím. Boh je tu prítomný iným spôso-
bom, než kdekoľvek vo svete. Vo sve-
te je cudzincom, pútnikom, chodí od
dverí k dve-
rám, a nemá
kde hlavu
zložiť. Je
Pánom sve-
ta, ktorého
svet neprijal,
vyhnal ho z
jeho kráľov-
stva a on
sa napriek
tomu vrátil,
aby spasil
svoj ľud. Ale
v chráme je
doma, je to
jeho miesto.
Nie je tu len
Stvoriteľom
a Pánom
podľa prá-
va, ale je tu
ako taký aj
uznávaný.
Mimo chrá-
mu koná,

keď môže a ako môže, ale v chráme
má všetku silu a moc a je tu pre nás,
aby sme k Nemu mohli prichádzať.

Keď stavíme chrám alebo vyčle-
ňujeme miesto na uctievanie Boha,
robíme niečo, čo presahuje zrejmy
význam tejto skutočnosti. Celý svet,
ktorý Boh stvoril, sa stal miestom, kde

ľudia hrešia. Zlý duch tu koná svoje
dielo, boj neustále prebieha – nie je
miesta na zemi, ktoré by nebolo poškvr-
nené krvou, utrpením alebo hriechom.
Keď z tohto sveta vyberieme nepatrný

kúsok, bude-
me vzývať
Božiu moc a
pri bohosluž-
be, ktorá nám
sprostredkuje
milosť Božiu,
požiadame, aby
tomuto miestu
Boh požehnal,
vyčistíme ho
od zlého ducha
a učiníme ho
Božím opor-
ným bodom
na zemi; tak
na do budne-
me pre Boha
aspoň malý
kúsok tohto
znesväteného
sveta. Bude to
miesto, kde sa
Božie kráľov-
stvo zjaví a
odhalí svoju

silu. Keď vojdeme do chrámu, mali
by sme si uvedomiť, že vstupujeme
na posvätnú pôdu, na miesto patriace
Bohu, a podľa toho sa tak aj správať.

ANTONYJ SUROŽSKIJ: Tváří v tvář
Spracovala Zuzana Repková

O herézach

Sláva Isusu Christu, bratia a sestry! Spasiteľ náš Isus Christos nás varoval pred falošnými učiteľmi. Aj apoštol a evanjelista Ján nás taktiež varoval pred rôznymi bludármi a sektármi vo svojich listoch.

A vidíme, že neprešla dlhá doba a mnoho sa ich objavilo. V prvých storočiach museli svätí otcovia riešiť rôzne teologické spory, prorocstvo Isusa Christa a apoštolov sa teda naplnilo. V čom boli tieto herézy nebezpečné? Tieto bludy a falošné učenia, herézy, teda nepravé učenia, ktoré sa odklonili od pravej, pôvodnej viery, bránili a bránia človeku v získaní spásy. Možno sa niekomu zdá, že to nič nebolo, že išlo len o nejaké slovíčka. Ale nie je

to tak. Pretože išlo o vážne veci. Ak niekto učí zle o Bohu, to znamená, že Ho neuznáva, ako pravého Boha, ako Spasiteľa. Ako potom môže byť niekto spasený, keď hľadá spásu niekde inde, kde nie je a nikdy nemôže byť? Pretože bez Boha nie je spása. Takí učители popierajú skutočnú pravdu. A kto môže nájsť spásu bez pravdy? Bez pravdy to nejde. Nemôže nás spasiť niečo alebo niekto, kto v skutočnosti nie je spasiteľ, t. z. kto hlása herézy, nepravdy, falošné učenie. Veď aj vo Svätom Písme sa píše, že pravda nás vyslobodí (Jn 8,32). Pravda je len v pravej Cirkvi. A falošní učители, pred ktorými varoval Christos neboli len vtedy, keď s nimi bojovali v teolo-

gických sporoch naši svätí otcovia. Aj dnes je mnoho falošných učiteľov, heretikov, ktorých keď budeme nasledovať určite skončíme zle. Oni nehlásajú skutočnú pravdu, nemôžu človeka priviesť k skutočnej spásе, neuznávajú pravého Boha a Spasiteľa, hoci si to myslia a hlásajú. Ako nás teda môžu spasiť? Nijak, sú to len bludy. Na siedmich všeobecných snemov svätých otcovia odsúdili rôzne herézy a bludy. Všetky možné herézy a falošné učenia boli jasne vyvrátené na týchto všeobecných snemoch. Akékoľvek učenia, ktoré sú aj v dnešnej dobe sú len obmenou tých, ktoré boli vtedy. Poznáme teda jasné stanovisko Cirkvi k týmto bludom. Vieme, že sú

zhubné. Ved' predsa aj dnes, nielen vtedy sú heretici, ktorí neuznávajú Božieho Syna alebo Svätého Ducha alebo Svätú Trojicu alebo Bohorodičku, atď. Nielen vtedy boli ikonoborci, ale aj teraz sú rôzni, ktorí sú proti ikonám. Vieme, že Cirkev je neomylná, je v nej plnosť pravdy. A práve svätí otcovia pod inšpiráciou Svätého Ducha jasne definovali, kde je pravda, že je len v pravej Christovej Cirkvi – pravoslávnej, pretože tu je nezmenené učenie Cirkvi od jej počiatku, vieme aj kde je lož a nepravda, pretože to tiež jasne definovali: všetky tie herézy, bludy, nepravdy, klamstvá, ktoré nemôžu spasiť človeka. Na to treba dať pozor v dnešnej dobe plnej rôznych siek, „cirkví“, falošných učiteľov a duchovných vodcov, ktorí nám sľubujú, že ak ich budeme nasledovať, budeme spasení a dôjdeme k blaženosti. Je to lož, povedali sme si prečo. No heretikmi, bludármi, ktorí sú odlúčení od pravého Boha sa môžeme stať aj my. Ak svojim hriešnym životom sa dobrovoľne odkloníme od Boha. Pretože ak páchame hriech, narušuje to naše spoločenstvo s Bohom. Nie On, ale my od Neho odchádzame. Ved' aké môže mať spoločenstvo svetlo s tmou (2 Kor 6,14)? Dajme si pozor, aby sme sa našim hriešnym životom neodlúčili od Boha a potom nebudeme v ničom odlišní ako falošní učitelia, ktorí sú tiež mimo Boha.

Preto pravda je jedine v pravej Christovej – pravoslávnej Cirkvi, vo Svätom Písme, v našej tradícii, ktorá pokračuje nezmenená a neporušená od apoštolov, cez svätých otcov až dodnes. Držme sa teda tohto učenia, ktoré sa má prejaviť v našom každodennom živote cez skutky. Príkladom sú nám práve spomínaní svätí, ktorí boli nielen veľkí teológovia a obhajcovia pravdy, ale túto pravdu vyjadrovali aj životom, svojim svätým životom, životom s Bohom, každodenným prežívaním a uskutočňovaním Evanjelia.

Amiñ. Christos posredi nas!

Jaroslav Guba

Ikona Božej Matky Tichvinska

Tichvinská ikona bola objavená v roku 1383. Tradícia hovorí, že najprv sa táto ikona nachádzala v Carihrade, kde bola prinesená v 5. storočí panovníčkou Evdokiou z Jeruzalema. Sedemdesiat rokov pred pádom Carihradu sa ikona zázračným spôsobom dostala do Novohradskej oblasti.

Raz na Ladožskom jazere rybári hádzali sieť, keď sa pred nimi zrazu zjavilo nezvyčajné svetlo. Vo vzduchu nad vodou sa vznášala ikona Bohorodičky s Predvečným Mládencom na ľavej ruke.

Ikona prešla ponad rybárov a ešte ju bolo vidno 30 kilometrov od jazera. Niekoľko krát sa ikona premiestňovala do rozličných miest, dokiaľ si sama nevybrala miesto blízko Tichviny.

Nariadením Ivana Hrozného po jeho návšteve v Tichvine, kde sa poklonil čudotvornej ikone, bol postavený mužský monastier. Ikona bola preslávená rôznymi zázrakmi: uzdravením posadnutých, slepých, zvlášť sa k nej chodia modliť rodičia, aby boli uzdravené ich deti. Nezvyčajné je to, že sa jedna z rúk Bohorodičky odlišuje nezvyčajnou teplotou, ktorú je cítiť pri bozkávaní ikony.

Pamiatka tejto ikony sa slávi 26. júna/9. júla.

Modlitba:

O Presvätája Divo, Máti Hóspoda výšnich síl, Nebesé i zemlí Caríce, hráda i strany nášeja všemóščajna Zastúpnice. Prijímí chvalebnoblahodárstvennoje pínije sijé ot nás nedostójnych ráb Tvojích i voznesí molítvy náša ko Prestólu Bóha Sýna Tvojehó, da milostiv búdet neprávdam nášim i probávit bláhosť Svojú čtúšчим vsečestnóje ímja Tvojé i s víroju i ľubóviju poklaňajúščimsja čudotvórnomu óbrazu Tvojemu. Nesmý bo dostójni ot Nehó pomílovani býti, ášče ne Ty umílostiviši Jehó o nás

Vladýčice, jáko vsjá Tebí ot Nehó voz-
móžna súť. Sehó rádi k Tebí pribihájem,
jáko k nesomňinnej i skóroj Zastúpnici
nášej: uslyši nás mol'áščichsja Tebí, osi-
ní nás vsederžávnym pokróvom Tvojím
i isprosí u Bóha Sýna Tvojehó pástyrem
nášim révnosť i bďínije o dušách, hra-
dopravítelem múdrost' i sílu, sudijám
právdy i neliceprijátije, nastávnikom
rázum i smirennomúdrije, suprúham
ľubóv i sohlásije, čadam poslušánije,
obídímym terpínije, obíďaščim strách
Bóžij, skorbjáščim blahodúšije, rádu-
juščimsja vozderžánije: vsím že nám
dúch rázuma i blahočéstija, dúch milo-
sérdija i krótosti, dúch čistoty i právdy.
Jej, Hospožé Presvjatája, umilosérdisja
na nemoščnýja ľúdi Tvojá: razsijannyja
soberí, zablúďšyja na put' právyj nastá-
vi, stárosť podderží, júnyja ucilomú-
ri, mladéncy vospitáj, i prízri na vsích
nás prizrínijem mľostivaho Tvojehó

zastupľénija, vozdvíhni nás iz hlubíný
hrichóvnjya i prosvití serděčnyja oči
náša ko zríniju spasénija, mľostiva
nám búdi zd'í i támo, vo straňi zem-
náho prišěľstvija i na strášnom sud'í
Sýna Tvojehó, prestávlšyjasja že v víri
i pokajániji ot žitijá sehó otcý i brá-
tiju nášu v víčnij žízni so Ánhely i so
vsími svjatými žíti sotvorí. Tý bo jesí,
Hospožé, sláva nebésnych i upováňije
zemných, Tý po Bózi náša Nadězda i
Zastúpnica vsích pritekájuščich k Tebí
s víroju. Tebí úbo mľimsja, i Tebí, jáko
Vsemohúščeť Pomóščnici, sámí sebe
i drúh drúha i vés živót náš predajém,
nýňi i prísno i vo víki vikóv. Amíň.

*z knihy: Molitvy ko Presvjatoj Bohoro-
dici pred čudotvornymi ikonami Jeja*

pripravila Juliána Kuzanová

Ospravedlnenie

Vážení čitatelia Istiny, ospravedľňujeme sa Vám za oneskorené vydanie januárovej Istiny, príčinou boli hlavne technické problémy. Jedným z nich bolo aj kopenie článkov a nedostačujúci počet strán. Rozhodli sme sa zvýšiť počet strán Istiny, a teda sa zvýši aj cena jedného výtlačku o 0,05 €.

Cena predplatného sa zvýši o 0,60 € na rok. Predplatné na rok 2010 je teda 5,40 €. Vzorným predplatiteľom, ktorí už uhradili predplatné podľa „starej taxy“ ďakujeme a prosíme ich o uhradenie rozdielu poštovou poukážkou alebo osobne na postgraduáli.

Za pochopenie ďakujeme.

Edičná rada BPM

otec Peter Bobák sa nám vo svojej kázni zdôveril, že sa mu spočiatku na bdenie veľmi ísť nechcelo; príliš lákavá bola vidina posledného večera kalendárneho roku stráveného v teple domova. A keď sme ho tak počúvali, istotne mnohí z nás v duchu prikyvovali hlavami, pretože sa taktiež museli premáhať, aby tu v tento večer nakoniec boli.

Všetko sa oficiálne začalo o šiestej hodine večer, kedy sa v priestoroch kultúrneho domu zišli mládežníci na nácvik liturgie, ktorú budú nahrávať do rozhlasu. Zišlo sa nás tu naozaj neúrekom, domáci nás pohostili chutným pôstnym jedlom a teplým čajom, mládežníci s o.Petrom Savčákom postupne prespievali liturgiu a pred deviatou hodinou večer sme sa pomaličky presunuli do miestneho chrámu.

Ten sa postupne naplnil veriacimi: miestnymi i zo susedných obcí a mládežníkmi - tiež z rôznych skupín. Bohoslužby slúžil o.Savčák, o.Bobák a o.Derco. Postupne sme sa prihovorili k Bohorodičke v paraklise, Hospodu Isusu v akafiste, za našu dušu prosili v kajúcnom kánone; počas utrene sme sa pomodlili aj modlitby k prijímaniu s kánonom a okolo jednej hodiny po polnoci sme už nedočkavo a s radosťou začali svätú liturgiu. Po duchovnom posilnení nás domáci opäť štedro zahrnuli posilnením pre telo, ktoré pre nás pripravili. Z chrámu sme sa domov rozišli niečo pred piatou hodinou ráno, no treba podotknúť, že niektorí stihli ešte aj gul'ovačku.

Spoza okna sme miestami videli ohňostroje a svetlá na oblohe, a práve v čase prelomu dvoch rokov sme my, v neopísateľnej modlitebnej atmosfére, vyslovovali slová: „...Vladyko, osvjať moju dušu i tělo, um i srdce, črevesá i utrôby i vsého mja obnoví...“.

Chcem vyjadriť úprimné slová vďaky otcovi Savčákovi a jeho mládežníkom, že sme vďaka nim mohli nový rok (aj keď podľa gregoriánskeho kalendára) začať prijatím životodarných Christových Tajín. Aj keď sa v túto noc mnoho ľudí vo svete veselilo a radovalo, my sme im neostali nič dlžní.... pretože naše duše i telá v túto noc plesali a cítili takú radosť, akú pociťujú nebeskí anjeli a všetci svätí v Christovej blízkosti.

Sláva Bohu za vsjo!

Mládežníčka Zuzana
ИСТИНА

Michalovsko-košickú eparchiu navštívil alexandropolský metropolita Anthimos. Mnohým je to meno známe. Áno, je to ten vладыka, ktorý predchádzajúce dva roky prichýlil naše deti a mládežníkov k sebe na letný tábor (ubytovanie a strava boli grátis), kde sa mali možnosť zrelaxovať pri mori a taktiež sa duchovne obohatiť návštevou mnohých posvätných miest a bohoslužieb. A keďže nechceme od blížnych len brať, ale im aj dávať, tak michalovsko-košický arcibiskup, vладыka Juraj, pozval tohto gréckeho hierarchu k nám na sviatky Teofánie podľa juliánskeho kalendára. Vладыku Anthimosa sprevádzal protosynkel jeho eparchie o. archimandrita Irineos a traja veriaci. Navštívili michalovskú katedrálu, chrámy v Strážskom a v Sobranciach. V ten deň večer (18. jan.) slúžili obaja hierarchovia veľké povečerie na sviatok Bohozjavenia v Inovciach. Ešte pred tým mali naši hostia z Grécka možnosť vychutnať si tento druhý svätý večer podľa našich zvykov a našej tradície a to so všetkým, čo k tomu patrí – jedlami z domácej kuchyne a vystúpením koledníkov. Potom sa slúžilo už spomínané veľké povečerie, ktoré sviatočnou utreňou ani zďaleka nekončilo, pretože po bohoslužbách nasledoval nádherný koncert duchovných piesní. Počuli sme krásny spev inovských mládežníčok, ktoré vystupovali tradične v krojoch. Taktiež zážitkom boli piesne v podaní mužskej „vokálnej skupiny Inovské pristáše“. Bola to ukážka našej kultúry, tradície, slovanskej zbožnosti. Koncert bol vynikajúci a našim hosťom sa naozaj veľmi páčil. Veď vладыka Anthimos si melódie niektorých kolied nespieval len po koncerte, ale aj na druhý deň. Ďalší deň bola archijerejská svätá liturgia, na ktorej sa v kázni prihovril k nášmu mnohopočetnému národu vладыka Antimos. Po liturgii bolo jordánske posvätenie vody, pri ktorom sme mohli počuť tropár sviatku byzantským nápevom v gréčtine. Potom návšteva smerovala do Košíc, kde si pozrela rozostavaný katedrálly chrám. Obaja vладыkovia prišli aj do náhradných bohoslužobných priestorov v Košiciach, kde sa náš vzácny hosť – vладыka Anthimos prihovril ľudu. Naším hosťom zo sesterskej gréckej Cirkvi sa u nás páčilo, veríme, že si odnášajú pekné zážitky a že vynikajúca spolupráca medzi oboma eparchiami bude pokračovať.

1D 00A

2D 00A

3D 14A

4D 24A

5D 34A

6D 44A

Dňa 18. 12 sa na našom kňazskom seminári uskutočnilo vsenočné bdenie na počesť veľkej mučenice Barbary (csl. Varvary). Začali sme tak ako je u nás tradíciou o deviatej hodine večer veľkou večernou, následne sviatočnou utreňou a vyvrcholením bola Sv. liturgia Ján Zlatoústeho.

S krásnou kázňou vystúpil brat Alexander Haluška (študen 4 ročníka pravoslávnej teológie), ktorý nám priblížil život tejto mučenice za Christa. Na vsenočnom bdení slúžili: o. Marián Derco, o. Štefan Pružinský, o. Dimitrij Paster, o. Archimandrita Serafim (Melyk), a o. protodiakon Ján Husár.

Úplne na konci po tomto nádhernom duchovnom zážitku sa konalo veľmi výdatné agapé, kde sme sa posilnili aj telesne, vymenili sme si duchovné zážitky, dobre porozprávali, vymenili si svoje dojmy a zážitky. Panovala tam super nálada. Po agapé sme sa zopár ľudí vybrali na skoro rannú guľovačku na dvore nášho seminára. Po guľovačke sme sa rozišli do izieb. Duchovne naladený, unavený guľovačkou sme konečne ľahli spať. Nakoľko sa začínali Vianočné prázdniny tak sme sa ráno postupne porozchádzali domov.

Keďže sa blížil sviatok sv. Nikolaja tak naši seminaristi a všetci zúčastnení dostali malé sladké prekvapenie, ktoré pre nás pripravil náš rektor o. Emil Jarckovský za čo mu ďakujeme. Ďakujeme aj našim milým kuchárkam, ktoré nám ako vždy napiekli výborne koláče na agapé.

Velikomučenice Varvaro, moli Boha o nás.

Bohoslovec Patrikij

ИСТИНА

Aj tohto roku, ako minulý rok, na sviatok Roždestva nášho Hospoda Isusa Christa, sme sa rozhodli ísť potešiť spievaním kolied ľudí, ktorí sa nachádzajú v domovoch dôchodcov, ako aj našich veriacich na všetky okolité farnosti.

Koledovať sme začali v domovoch dôchodcov v Medzilaborciach, v ktorých sme navštívili starších ľudí, aj našich veriacich a dokonca aj mládežníkov, ktorí skončili našu fakultu a teraz sú tam zamestnaní. Zaspievali sme im pár duchovných piesní, kolied, potešili ich ikonkou či milým slovom. Počas týchto krásnych dní Roždestvenských sviatkov sme postupne obišli takmer všetky farnosti okresu Medzilaborce. Začali sme Svätou Liturgiou v Palote, pokračovali vo Vydrani obednicou a postupne sme prešli po Medzilaborciach, Krásnom Brode, Sukove a Čabinách, večerni v Zbudskej Belej. V nasledujúce dni sme boli ešte aj na liturgii v Rokytcách a na večerni vo Vyšnej a Nižnej Jablonke. Okrem toho sme navštívili aj našich otcov duchovných na farách, detičky a zamestnancov v Detskom domove sv. Nikolaja, ako aj veriacich, kde sme tieto dlhé dni zakončili. Dúfame, že sa nám podarilo rozdať trochu radosti a šíriť takto aj našu pravo-slávnú vieru.

Každému z nás to veľa dalo a veríme, že sa tento zvyk stane našou tradíciou.

BPM Medzilaborce

J á n
arcibiskup prešovský a Slovenska
Budovateľská 1
080 01 Prešov

Drahí bratia a sestry, duchovní otcovia, milá mládež,

Prihováram sa k Vám v dnešný deň, kedy schádzate sa, aby ste si zvolili nové vedenie Vašej mládežníckej organizácie – Bratstva pravoslávnej mládeže. Dovľte mi, aby som úvodom svojho listu Vás všetkých čo najúprimnejšie pozdravil a zároveň vyjadril svoje najúprimnejšie želanie, aby Váš dnešný deň priniesol Vám pohodu a hlavne aby v milosti Božej ste prerokovali najdôležitejšie problémy tak ako ste si načrtli vo svojom rokovacom programe.

S poľutovaním musím Vám oznámiť, že z iných vážnych príčin nemôžem byť medzi Vami a preto rozhodol som sa, že aspoň niekoľko úprimných slov vám takouto formou sprostredkujem. Naša cirkev si hlboko váži vaše konanie ktoré vykonávate na jednotlivých cirkevných obciach. Vaše jednanie koná sa v období kedy naša cirkev pripravuje sa na veľké a významné sviatky, ktoré sú Roždestvom nášho Spasiteľa Isusa Christa. V tomto období si najviac uvedomujeme svoju vzájomnú blízkosť, kedy vo svojich vianočných pozdravoch si želáme Božie požehnanie a šťastný život. Zrejme tak šťastnými chcete byť aj Vy. Naše šťastie milí priatelia je nám ponúkané cez aktivity, ktorými prostredníctvom nich dospievate k hlbšiemu naplneniu svojho duchovného života a tým k pravej radosti.

Súčasný svet sústred'uje väčšiu pozornosť na vonkajšie výkony a viditeľný zjav, pričom nedoceňuje pravé zväčša neviditeľné hodnoty, ktoré zostávajú kdesi vzdialené od človeka, ktorý je stvorený na obraz a podobenstvo Božie. Tak často dochádza k rôznym pohľadom medzi tým čo sa od mladého človeka kresťana očakáva a tým čo je realitou. To

spôsobuje zmätok a nedorozumenie. V tomto zmätku obdivuje sa ich krása a šikovnosť, ale na druhej strane vyčíta sa im úpadok kultúry a rôzne závislosti, ako je alkohol, drogy a iné neduhy, ktoré ohrozujú mladého človeka. Mladí naozaj žijú v istej možnosti voľby dvoch svetov, dobrého i zlého. Z toho je potrebné povedať jasne že pre tento „lepší“ je potrebné mať pevný bod v svojom vnútri. Pevným bodom nemôže byť vzťah k čomusi materiálnemu lebo to hmotné sa očividne mení.

Pevným bodom je osobný vzťah k čomusi absolútnemu, čo je dobré a nemenné. Tým pevným bodom pre nás zostáva naša viera skrze ktorú vstupujeme do osobného vzťahu s Hospodom Bohom. Vstúpiť s niekým do osobného vzťahu znamená vzájomne sa rešpektovať. Z Božej strany je zaručený rešpekt slobodnou voľbou človeka. Z ľudskej strany si rešpekt vyžaduje poslušnosť voči Hospodu Bohu. Odmietnuť toho čo Boh od nás chce, tento osobný vzťah ničí. Preto je nás potrebné nájsť si čas zamyslieť sa a dať odpoveď na otázku kde chceme hľadať šťastie? Či v Božom usporiadaní alebo v ľudskom neporiadku. A preto dnes, keď ste sa zišli prijmite moje úprimné slová a hľadajte čo Vás ešte viac privedie k nášmu Stvoriteľovi.

Využite svoju mladosť, krásu a nadanie aby Vás svetlo betlehemskej noci a pohľad na novorodeného Christa osvetľovalo a viedlo k šťastnejšej budúcnosti. Žehnám Vám a vyprosujem hodne Božích milostí.

Ján
arcibiskup prešovský
a Slovenska